

Bladrammenas in de tang

Terranova, Adam, Defender en Doublet zijn rassen bladrammenas die dit jaar voor het eerst beschikbaar zijn of er aan zitten komen. Of deze rassen voor de voorjaarsinzaai veel worden gebruikt, is echter de vraag.

Door: Stefan Buning, Albert van der Horst
Fotografie: Marten Sandburg, Carolien Tiernego en Rein Geleijnse

Sinds 2000 is het rassenonderzoek aan groenbemers uitgebreid met de voorjaarszaai van bladrammenas. Het gewas blijkt uitermate geschikt om het organische stofgehalte te verhogen en om minerale stikstof vast te leggen, maar bovenal is bladrammenas een prima lokgewas op braakpercelen voor schadelijke bietencysteaaltjes (BCA).

De ontwikkeling van de rassen richt zich dan ook op de combinatie van snelle bodembedekking, late bloei en snelle hergroei na maaien, vertelt Ruud Timmer, onderzoeker bij Praktijkonderzoek Plant & Omgeving (PPO). „Deze drie eigenschappen zijn echter moeilijk te verenigen. Rassen met een snelle bodembedekking komen vaak ook snel in bloei. De rassen die lang doorgroei en laat in bloei komen zijn het beste.” Bloei kan hinderlijke opslag veroorzaken. Daarom moet het gewas voor het begin van de bloei geklept of gemaaid worden op 20 tot 30 centimeter hoogte.

Volgens Timmer komen er dit jaar een aantal rassen aan. „Van deze rassen is het landbouwkundig dossier al beschikbaar, maar het onderzoek naar de resistentie tegen het bietencysteaaltje in Duitsland loopt echter nog.

Dat gaat niet altijd synchroon.” Het betreft de rassen Terranova en Doublet van Joordens en Adam van Van Dijke Semo.

Het BCA-onderzoek van Terranova, dat dit voorjaar beschikbaar komt, is dusdanig gevorderd dat het ras op de nationale lijst kan. Timmer plaatst een kritische kanttekening bij het ras. „De bodembedekking van Terranova is traag”, weet hij. Hetzelfde geldt ook voor Doublet, dat twee jaar onderzocht is. Het bladrammenas ras Adam beschikt volgens de onderzoeker over de beste combinatie van alle eigenschappen. „Adam heeft een snelle bodembedekking, een late bloei en goede hergroei.”

Multiresistent

Volgens hem is dit een toevoeging op de bestaande rassen, terwijl hij Terranova en Doublet minder van kwaliteit vindt. Desondanks beschikt Terranova over een bruikbare eigenschap. Het ras is resistent tegen meerdere soorten aaltjes. Het gaat zowel het witte als het gele bietencysteaaltje tegen en bestrijdt bovendien maiswortelknobbelaaltje (Meloidogyne chitwoodi en fallax). Hierbij is de werking vergelijkbaar met het effect van volledig zwarte braak, meldt leverancier Joordens.

Een ander ras dat deze eigenschappen ook combineert is Defender van Innoseeds. „De-

fender is een goed ras”, is de ervaring van Timmer. Dit ras is dit voorjaar leverbaar voor akkerbouwers en vollegrondsgroentetelers. Er zijn meerdere rassen beschikbaar die multiresistent zijn. Timmer kan niet zeggen hoe de verschillende rassen zich onderling verhouden. „Het ontbreekt op dit moment nog aan een goede onderzoeksmethode waarmee de rassen te vergelijken zijn.”

Of de voorjaarsinzaai met bladrammenas nog een lang leven beschoren is, is onzeker. „De zaadveredelingsbedrijven vragen zich steeds meer af of het ontwikkelen van nieuwe rassen nog wel rendabel is. Het gebruik van gewassen voor de nonfood industrie wint langzaam aan terrein”, aldus Timmer.

Ook Peter Jan Jongenelen, productmanager bij Joordens zaden, ziet het areaal bladrammenas slinken. „Vorig jaar werd nog drieduizend hectare als voorjaarszaai op braakland gezaaid. Ik schat in dat er dit jaar nog duizend hectare bladrammenas van over is. Je ziet dat veel akkerbouwers gewassen voor de nonfood industrie als tarwe en koolzaad verbouwen. Ze verwachten hier een hoger rendement van.” Ondanks de krimp ziet hij nog wel toekomst voor het gewas. „Vooral in het noorden van Nederland blijft vanwege de toenemende aaltjesproblematiek de belangstelling voor bladrammenas wel bestaan.”

‘In het noorden blijft bladrammenas interessant.’

Hoe staat het bij de drie akkerbouwers met het nieuwe wintertarweras Anthus?

WYBREN HOOGTERP

Op 10 april zijn de wintertarwepercelen van Wybren Hoogterp uit St. Jacobiparochie gespoten met een combinatie van de onkruidbestrijdingsmiddelen Azur en isoproturon. „Aanvankelijk dacht ik dat de duist misschien te groot zou worden voor deze combinatie en dat ik naar een ander middel moest omzien. Maar door het koude voorjaar en de late zaai afgelopen herfst is niet alleen de ontwikkeling van de gewassen wat achtergebleven, maar ook de ontwikkeling van het onkruid. De duistplanten waren nog maar klein.” Het lijkt er volgens Hoogterp op dat de bespuiting tegen het onkruid goed heeft geholpen. De volgende activiteit die op het programma staat, is de eerste bespuiting met CCC en Moddus. Die bespuiting wordt bij voorkeur in de eerste week van mei uitgevoerd. „Maar we zijn net begonnen met het poten van de pootaardappelen. En als we moeten poten, dan krijgt dat voorrang en komt de tarwe even op de tweede plek.”

JELLE EN JOHAN HOF

Half april spotten de gebroeders Hof uit Zeewolde hun wintertarwepercelen met een mix van de middelen Primus en Verigal D tegen onkruid. „We gebruiken deze combinatie nu een aantal jaren en het werkt goed. Verigal B is vooral goed op hoenderbeet, een onkruid waar we hier steeds meer last van krijgen”, aldus Jelle Hof. De broers hebben ook groeiregulator over de wintertarwe gespoten: een combinatie van CCC en Moddus. „In de Drifter kwamen we dan twee tot drie weken later nog eens terug met alleen CCC. Omdat Anthus iets korter is dan Drifter en in de rassenlijst hetzelfde cijfer heeft voor stevigheid, kunnen we die tweede CCC-bespuiting in de Anthus misschien uitsparen”, zegt Jelle Hof. Hof ziet al verschil tussen zijn blok Anthus en Drifter. „Het lijkt erop alsof Anthus wat meer in de lengte groeit. De Drifter stoelt echter wat meer uit.” De percelen werden tegelijk gezaaid en ook de voorvrucht is bij beide rassen aardappelen.

A-P NOORDERMEER

Eind april wil Arie-Pieter Noordermeer zijn wintertarwe spuiten met 0,5 liter CCC en 0,25 liter Moddus. In veel rassen volgt dan tien tot veertien dagen later een tweede bespuiting om legering later in het seizoen te voorkomen. Noordermeer weet nog niet of hij het aandurfte om bij deze tweede bespuiting in het ras Anthus de Moddus weg te laten. „Bij Illias is dat geen probleem. Illias heeft een 8,0 voor stevigheid. Anthus heeft voor die eigenschap een 7,5, maar ik ken het ras nog niet goed. In Residence, een ras met een 6,0 voor stevigheid, is een tweede bespuiting met Moddus in elk geval nodig.” Begin april spoot Noordermeer zijn tarwepercelen met isoproturon. „Vaak is dat voldoende om het perceel onkruidvrij te houden. Soms is later nog een aanvullende bespuiting nodig met bijvoorbeeld Verigal D tegen ereprijs. Later in het seizoen wordt vaak de combinatie MCPA/Starane ingezet om akkerdistels en kleeftkruid te bestrijden.”

Copyright foto